

І.Б. Чернікова, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)
С.І. Ляшенко, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Динамічність економічного середовища на початок ХХІ століття вимагає від організації постійного пошуку ефективних підходів до управління. Зокрема, актуальності набувають пошуки в напрямку розробки та практичного впровадження ефективних управлінських технологій, здатних дати відповідь на економічні, маркетингові, логістичні виклики, які об'єктивно існують у сучасному ринковому середовищі.

Ефективність діяльності суб'єкта господарювання, його становище на ринку принципово залежать від стратегії розвитку, вибору і застосування як окремих стратегічних типів управлінських технологій, так і їх різних поєднань.

За даними В. Верби та Vain&Companу найпоширенішими в світі технологіями управління визнаються стратегічне планування (88%), система управління взаємодією з клієнтами (84%), сегментація споживачів (82%), бенчмаркінг (81%), хоча протягом 2008–2010 років лідируючі позиції займав бенчмаркінг. Для вітчизняних підприємств перша в рейтингу популярності – концепція бюджетування (68%), в той час, як стратегічне планування (67%) – на другому місці. Це є підтвердженням надмірного фокусування менеджерів українських компаній на проблемах переважно тактичного характеру.

За прогнозом Vain&Companу у 2013 році у світі передову позицію серед управлінських технологій займе система управління взаємодією з клієнтами (83%), а стратегічне планування буде другим і складе 81%. В Україні, на жаль, такі дослідження не проводились.

Разом з тим, привертає увагу занадто низький рівень впровадження в українську управлінську практику таких інноваційних для нашої країни управлінських технологій, як збалансована система показників (BSC) – 8%, реінжиніринг бізнес-процесів – 28%, бенчмаркінг – 30%, аутсорсинг – 34%. Слід відмітити, що для впровадження подібних управлінських технологій на українських підприємствах поки що створено недостатньо передумов. Таким чином, за результатами аналізу необхідно визнати, що загальний рівень застосування сучасних управлінських технологій українськими підприємствами залишається порівняно низьким. Підтвердженням

цього є і матеріали, висвітлені українськими менеджерами на сторінках періодичної літератури.

Вивчення та аналіз практики використання управлінських технологій на вітчизняних підприємствах дозволили сформулювати переваги, які надає їх застосування:

- набуття переваг у конкурентній боротьбі;
- значне скорочення витрат підприємства;
- зростання рентабельності бізнесу;
- сприяння змінам та забезпечення покращення якості, продуктивності та ефективності;
- стимулювання працівників до досягнення нових стандартів та спрямування до нового розвитку;
- коригування параметрів функціонування підприємства відповідно до вимог ринку;
- планомірне визначення та усунення невідповідностей, що заважають розвитку підприємства;
- визначення сильних та слабких сторін діяльності підприємства та інші.

Проведене нами дослідження практичного використання управлінських технологій на українських підприємствах дає можливість зробити наступні висновки.

Серед вітчизняних підприємств найпопулярнішою управлінською технологією є бюджетування, в той час як у світі – стратегічне планування. Для впровадження інноваційних управлінських технологій на підприємствах України поки що створено недостатньо передумов і загальний рівень їх застосування є низький.

Підтверджено гіпотезу про те, що на українських підприємствах існує недооцінка важливості використання сучасних управлінських технологій як інструмента забезпечення конкурентних переваг, що призводить до недостатньо широкого використання їх у практиці підприємств.

Вивчення галузевої приналежності підприємств дозволяє говорити про можливість використання управлінських технологій підприємствами різних галузей економіки України незалежно від їх розмірів.

Провівши дослідження, ми дійшли висновку, що більшість вітчизняних підприємств використовують лише окремі інструменти найпопулярніших у світі управлінських технологій, причому рівень підготовки менеджменту і персоналу таких підприємств з питань застосування управлінських технологій є доволі низьким, і це позначається на результатах управління.